

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om fastlæggelse af en ramme for foranstaltninger til styrkelse af Europas økosystem for produktion af nettonulteknologier ("forordning om nettonulindustri") (KOM (2023) 161)

1. Resumé

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har den 16. marts 2023 fremsat forslag til en forordning om nettonulindustri (KOM (2023) 161. Forslaget, der på engelsk hedder Net Zero Industry Act, blev modtaget i dansk sprogversion d. 2. maj 2023.

For at styrke EU's markedsandel i den grønne omstilling skal forslaget bidrage til at fastholde og udvikle grøn industriproduktion i EU. Forudsigelig og forsimplet regulering, særligt hurtigere tilladelsesprocesser, skal understøtte virksomheder, der producerer grønne teknologier og som ønsker at etablere sig i EU. Centralt i forslaget står også bedre rammevilkår for erhvervsmæssig innovation og fremme af EU's kapacitet til CO₂-injektion i geologiske lagre.

Forslaget indeholder ikke nye tiltag eller støttemuligheder på statsstøtteområdet, men suppleres af og skal ses i tæt relation til sådanne tiltag under finansieringssøjlen af EU's grønne industripolitik som præsenteret i "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder (KOM (2023) 62)".

Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige, statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser, der er under nærmere afklaring.

Regeringen hilser overordnet forslaget velkomment, idet man støtter ambitionen om at styrke den europæiske konkurrenceevne og modstandsdygtighed i lyset af det globale kapløb om at udvikle og producere grønne teknologier. Regeringen ser også forslaget som centralt i indfrielsen af EU's klimamålsætninger. Regeringen støtter derfor forslagets formål om at skabe mere gunstige forhold for opskalering af produktionsfaciliteter til den grønne omstilling.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 16. marts 2023 ”Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om fastlæggelse af en ramme for foranstaltninger til styrkelse af Europas økosystem for produktion af nettonulteknologier (KOM (2023) 161)”.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedr. det indre markeds funktion. Det skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294, hvor Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget kommer som opfølgning på fremsættelsen af EU's grønne industripolitik i meddelelsen ”En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder (KOM (2023) 62)”, som blev præsenteret den 1. februar 2023 af Kommissionen. Industriplanen, som der blev udarbejdet særskilt grund- og nærhedsnotat om, indeholder i alt fire ben, hvor Net Zero Industry Act primært adresserer målsætningen om forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer samt forbedring af færdigheder.

Forslaget indeholder dermed ikke nye tiltag eller støttemuligheder på statsstøtteområdet, men suppleres af og skal ses i tæt relation til de reviderede statsstøtteregler i Temporary Crisis and Transition Framework (TCTF), hvor der er vedtaget midlertidige lempelser i EU's statsstøtteregler frem til udgangen af 2025 for blandt andet at fremme projekter inden for grønne teknologier. Derudover forventes Kommissionen i forbindelse med den kommende MFF-midtvejsevaluering at offentliggøre en suverænitetetsfond, der påtænkes at fungere som en pulje af fælles EU-midler til finansiering af EU's vigtigste industrier.

Forslaget kommer også i lyset af den amerikanske Inflation Reduction Act (IRA), der har til hensigt at reducere USA's drivhusgasudledninger med 50-52 pct. i 2030 ift. 2005.

Kommissionen har ikke udarbejdet en konsekvensanalyse for forslaget. Kommissionen har 23. marts 2023 præsenteret en delvis behovsanalyse, som analyserer investeringsbehovet for fem udvalgte teknologier. Herudover agter Kommissionen, senest tre måneder efter forslaget fremsættelse, at offentliggøre et arbejdsdokument, der indeholder en delvis konsekvensanalyse af det fremsatte forslag, hvor Kommissionen har til hensigt at begrundes og understøtte en række af forslagets beslutninger.

3. Formål og indhold

Forslagets overordnede formål er at styrke produktionen af teknologier i EU, som vurderes afgørende for at indfri EU's klimamål og sikre modstandsdygtigheden i EU's energisystem. Konkret foreslås det, at EU-landene i 2030 skal producere 40 pct. af disse såkaldte nettonulteknologier,

der er påkrævet for at nå EU's 2030-klimamål. Forslaget skal bl.a. være med til at sikre:

- Forsimplet adgang til myndigheder og hurtigere tilladelser
- Nye metoder til at bedømme udbud i henhold til bæredygtighed og modstandsdygtighed
- Øget fokus på CO₂-injektionskapacitet og -lagring
- Bedre rammer for testfaciliteter til innovative teknologier.

Forslaget indeholder en række reguleringsmæssige tiltag for at opnå dette, jf. nedenfor:

Styrke produktion af nettonul teknologier

Forslaget præsenterer tiltag til forbedrede rammevilkår for såkaldte nettonul teknologier. Herved forstås teknologier, som vurderes vigtige for den grønne omstilling, jævnfør definition i forslagets artikel tre. Forslaget følges af et bilag, der udpeger otte strategiske nettonul teknologier, som vurderes særligt vigtige og dermed kan opnå særligt gunstige regulatoriske rammevilkår. De strategiske nettonul teknologier er: 1. Solcelleenergi og solvarmeenergi. 2. Vind og vedvarende off-shore teknologier. 3. Batteriteknologier og energilagringsteknologier. 4. Varmepumper og geotermisk energi. 5. Elektrolyseanlæg og brændselsceller. 6. Teknologier til bæredygtig biogas/biometan. 7. Teknologier til fangst- og lagring af CO₂. 8. Forsyningsteknologier. Endvidere indeholder forslaget tiltag til at fremme innovative teknologier, der har potentiale til at bidrage til indfrielse af EU's 2030-mål, men som ikke er markedsmodne til produktion i større skala.

Forsimplet adgang til myndigheder (kvikskranke)

For at forsimple virksomheders ansøgningsproces, når der ansøges om tilladelse til at opføre en produktionsfacilitet inden for forslagets rammer, pålægges myndighederne at tildele én national kompetent myndighed ansvaret for at koordinere og facilitere godkendelsesprocessen. Myndigheden skal være eneste indgang for projektholder under hele forløbet, indtil en afgørelse foreligger. Denne myndighed omtales som en 'kvikskranke'.

Hurtigere tilladelsesprocedurer

Forslaget definerer ligeledes tidslofter for, hvor lang tid det må tage at godkende tilladelser til at opføre en produktionsfacilitet. For nettonul teknologier sættes loftet til 12 måneder for produktionsfaciliteter med årlig kapacitet under 1 GW og 18 måneder for faciliteter med årlig kapacitet over 1 GW. Hvis projektet handler om at udvide allerede eksisterende produktionsfaciliteter, halveres lofterne.

Tidsfristen kan forlænges med én måned i generelle tilfælde og med seks måneder, såfremt der er exceptionelle helbreds- eller sikkerhedsrisici for personale og/eller den generelle befolkning. For projekter, der kræver mil-

jøvvurdering, gælder særlige procedurer. Desuden indeholder forslaget tiltag, hvor nationale, regionale og lokale myndigheder skal indtænke opførelse af projekter til produktion af nettonulteknologi i nye områdeplaner.

Strategisk projekt inden for nettonulteknologi

For projekter, der opererer inden for de otte strategiske nettonulteknologier, kan projektholder ansøge om betegnelsen 'strategisk projekt'. Såfremt projektet bidrager til at indfri EU's klimamål samt opfylder mindst ét centralt udvælgelseskriterium, skal ansøgningen godkendes. Ud over produktionsfaciliteter skal medlemsstater også anerkende projekter til CO₂-lagring som strategiske projekter, forudsat at de opfylder en række betingelser.

Forslaget fastsætter også en ramme for, hvordan projektholder i praksis ansøger om at blive anerkendt som strategisk projekt inden for nettonulteknologi. Det indebærer, at der i forbindelse med ansøgningen skal leveres en forretningsplan, der blandt andet vurderer projektets økonomiske levedygtighed i overensstemmelse med forslagets målsætning om at skabe kvalitetsjobs. Medlemsstaten skal senest én måned efter ansøgningen have enten godkendt eller afvist anmodningen.

Såfremt en eller flere adspurgte myndigheder under godkendelsesforløbet for et strategisk projekt ikke har afgivet svar til 'kvikskranken' inden for den gældende frist, tilsiger forslaget, at ansøgningen betragtes som værende godkendt. Dette gælder dog ikke miljøvurderinger, idet forslaget eksplicit vurderer, at en sådan ikke kan vurderes automatisk godkendt, såfremt et svar udestår.

For at opnå forsyningssikkerhed i EU kan medlemsstaterne anvende støtteordninger og yde administrativ støtte til strategiske projekter. Støtten skal være i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.

CO₂-injektionskapacitet

Forslaget angiver, at der senest i 2030 skal være tilvejebragt en årlig injektionskapacitet på 50 millioner ton CO₂ i EU. Ved at fremme foranstaltninger til at CO₂ kan injiceres i geologiske lagringsfaciliteter skal forslaget være med til at støtte dekarbonisering af de virksomheder, der udleder mest CO₂. Til dette formål skal forslaget skabe større transparens over nationale lagringskapaciteter og sikre bidrag fra olie- og gasproducenter.

For så vidt angår transparens pålægges medlemsstaterne at offentliggøre data for arealer, hvor der potentielt kan gives tilladelse til at lagre CO₂. Herudover skal medlemsstater forpligte olie- og gasselskaber, som er aktive på deres territorie, til at offentliggøre geologisk data for tidligere naturgas- og/eller olielagre. Olie- og gasproducenternes bidrag skal sikres ved, at virksomhederne pålægges enten at stille en specifik lagringskapacitet til rådighed eller ved at de lever op til deres andel ved at indgå aftaler

med projektudviklere, der kan tilvejebringe injektionskapacitet. Kapaciteten er fastlagt ud fra virksomhedernes andel af EU's olie- og gasproduktion fra i perioden 1. januar 2020 til 31 december 2023.

Medlemsstater skal årligt afrapportere om fremgangen i projekter vedrørende CO₂-lagring samt behovet for lagring og nationale støttemuligheder.

Udbud

Forslaget indeholder regler for, at myndigheder med ansvar for udbud af nettonulteknologier skal tildele udbuddet til det projekt, som 1) har det bedste forhold mellem pris og kvalitet samt 2) løfter hensyn til bæredygtighed og modstandsdygtighed.

Forslaget fremsætter således nye metoder til at bedømme et udbuds bidrag til bæredygtighed og modstandsdygtighed.¹ Særligt pålægges myndigheder, at det skal vægtes positivt (mellem 15 og 30 procent), hvorvidt udbuddet bidrager til EU's modstandsdygtighed inden for produktion af en nettonulteknologi, hvor EU i høj grad er afhængig af import. Kravet om at inddrage modstandsdygtighedsskriterier aktiveres konkret i situationer, hvor EU importerer mere end 65% af den givne teknologi, som udbuddet vedrører, fra en enkelt forsyningskilde. I særlige tilfælde kan der ses bort fra kravene om modstandsdygtighed og bæredygtighed.

Ovenstående krav skal også finde anvendelse i medlemsstaters udbud, der har til formål at øge produktion eller forbrug af energi fra vedvarende kilder.

Færdigheder

Det fremgår af forslaget, at Kommissionen skal støtte oprettelsen af akademier for at udvikle læringsprogrammer, som kan styrke kompetencer inden for nettonulteknologier. Disse akademier skal have særligt fokus på at modvirke stereotyper og arbejde for at aktivere kvinder samt unge uden tilknytning til arbejdsmarkedet. Derudover skal akademierne bidrage til at styrke anerkendelsen af kvalifikationer.

Innovation

Medlemsstater kan som følge af forslaget etablere såkaldte reguleringsmæssige sandkasser for at fremme innovation, udvikling og test af nettonulteknologier. Sandkasserne har det formål at tillade virksomheder at afprøve forskellige innovative teknologier, metoder og produkter inden for afgrænsede områder. Særligt for små- og mellemstore virksomheder skal medlemsstater sikre prioriteret adgang til regulatoriske sandkasser, øge

¹ Artikel 19 (2) om offentlige udbud gælder kun for kontrakter over EUR 25 mio. og for kontrakter udformet af centrale indkøbsorganer, som defineret i artikel 2 (1) stk.16 i direktiv 2014/24/EU og artikel 2 (1) stk. 12 i direktiv 2014/25/EU.

kendskabet til disse og opsætte dedikeret kommunikation omkring mulighederne i sandkasserne.

Medlemsstater opfordres desuden til, at sandkasser implementeres på tværs af grænser for at øge synergien i EU. De nærmere omstændigheder for regulatoriske sandkasser fastlægges i en kommende gennemførelsesretsakt.

Tværgående koordination

Der oprettes en koordinerende enhed, 'Platformen for nettonulteknologi i Europa', med deltagelse fra medlemsstaterne og Kommissionen. Platformen skal koordinere medlemsstaters indsatser, rådgive Kommissionen og overvåge effekten af forslagets tiltag og få en rolle i samarbejdet med tredjelande om forsyningskæder. Platformen har dog ikke beføjelser til at pålægge medlemsstater konkrete forpligtelser. Der kan desuden oprettes specifikke undergrupper under platformen til at håndtere specifikke problemstillinger inden for hver teknologi, som forslaget vedrører.

Andre bestemmelser

Forordningen indeholder regler og betingelser for udøvelsen af delegerede beføjelser og gennemførelsesbeføjelser. Forordningen giver Kommissionen beføjelse til, hvor det er relevant, at vedtage gennemførelsesretsakter for at give mulighed for at præcisere procedurerne og sikre ensartet anvendelse af forordningen og delegerede retsakter.

Kommissionen skal tre år efter forslagets ikrafttræden evaluere forslaget samt hver tredje år herefter. Denne evaluering skal vurdere, hvorvidt målene er indfriet og har haft de tilsigtede effekter.

Forslaget indeholder ændringer i forordning (EU) 2018/1724 om oprettelse af en fælles digital oplysningsportal. Ændringerne tilføjer overordnet de definitioner og termer, der bruges ift. nettonulteknologier, og sikrer at den digitale portals omfang omfatter begreberne fra indeværende forslag.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at udfordringerne med at accelerere udrulningen af nettonulteknologier, øge produktionskapaciteten, sikre tilstrækkeligt kvalificeret arbejdskraft og forebygge strukturelle afhængigheder nødvendiggør foranstaltninger på EU-plan. Kommissionen vurderer endvidere, at handling på EU-plan er med til at begrænse (eller helt undgå) en fragmenteret indsats i EU, statsstøttekapløb og sub-optimale nationale løsninger.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at foranstaltninger på området bør ske på EU-niveau, da en fælles indsats er nødvendig for dels at håndtere energikrisen i EU, og dels at adressere EU's strukturelle udfordringer inden for produktion af grøn teknologi og undgå forsyningsvanskeligheder til den grønne omstilling. Derfor vurderer regeringen på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Der findes på nuværende tidspunkt ikke en specifik juridisk ramme for produktionsfaciliteter eller reguleringsmæssige sandkasser for nettonulteknologier. Der findes ej heller specifikke danske lofter over behandlingstid til ansøgningsprocesser, krav til olie- og gasproducenter om at lagre CO₂ eller øvrige specifikke juridiske rammer for områder indeholdt i forslaget.

Der findes dog dansk lovgivning, der ikke nødvendigvis indeholder specifikke krav til nettonulteknologier, men fastsætter regler om eksempelvis udbud, planlægning og på tilladelsesområdet.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er tale om en forordning, som gælder direkte og umiddelbart i dansk ret. I forbindelse med gennemførelsen vil det blive vurderet, hvorvidt der er behov for at supplere med nationale regler i forbindelse med den konkrete udmøntning.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Det forventes, at forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser.

Forslagets krav om obligatorisk vægtning af bæredygtigheds- og modstadsdygtighedskriterier forventes at medføre merudgifter ved offentlige udbud, for eksempel ved at produkterne bliver dyrere som følge af højere omkostninger til produktion og øget kompleksitet og/eller gennem mindre konkurrence, såfremt der ikke er tilstrækkeligt mange tilbudsgivere, der kan leve op til fastsatte krav.

Udpegning eller etablering af en kompetent nationale myndighed, der skal agere som 'kvikskranke', vil kræve ressourcer. Denne funktion kan bygge på eksisterende strukturer, men vil kræve tilstrækkelig teknologisk ekspertise. Det forventes yderligere, at de foreslåede lofter for behandlingstider medfører øgede omkostninger som konsekvens af kortere behandlingstid.

Derudover kan der være omkostninger forbundet med at opsætte de reguleringsmæssige sandkasser samt føre tilsyn med opstart, virke og afvikling heraf. Det er ydermere forbundet med statsfinansielle konsekvenser, når

medlemsstater skal vurdere og godkende projekter som strategisk projekt inden for nettonulteknologi.

Det bemærkes, at afledte nationale merudgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

De samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark kan på nuværende tidspunkt ikke vurderes, da mange forhold fortsat er uafklarede.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget ventes at medføre administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv. Omfanget af de samlede administrative konsekvenser er på nuværende tidspunkt ikke muligt at kvantificere, særligt fordi den konkrete udmøntning af forslagens krav endnu ikke kendes, og fordi de samlede administrative konsekvenser afhænger af udformningen af kommende gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter.

Det vurderes dog umiddelbart at forslaget kan medføre administrative konsekvenser for over 4 mio. kr. Endeligt vil forslagens forventede konsekvenser for danske virksomheder på foreliggende grundlag særligt afhænge af de endelige forpligtelser til olie- og gasselskaber.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget forventes generelt at kunne bidrage til et mere modstandsdygtigt europæisk økosystem for grønne teknologier, skabe stabile forsyningskæder hertil samt øge EU's egenproduktion af grønne teknologier og dermed mindske afhængigheden fra tredjelande til gavn for borgere, forbrugere, klimaet og samfundet som helhed.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger den 11. april 2023. Der er indkommet høringssvar fra Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk Offshore, Danske Maritime, Danske Rederier, Finans Danmark, Green Power Denmark, Ingeniørforeningen (IDA), Landbrug & Fødevarer og Lederne.

Dansk Arbejdsgiverforening

DA ser positivt på, at Kommissionen lægger op til at omskoling og opkvalificering skal spille en afgørende rolle for at sikre, at arbejdsstyrken er klædt på til de nye jobs, som den grønne og digitale omstilling vil kræve. DA bakker op om at sætte målet ind for at øge kvinders og unges deltagelse på arbejdsmarkedet samt forslagens fokus på at anerkende kompetencer på tværs af medlemsstater samt uden for EU.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv støtter op om Kommissionens forslag til at styrke den grønne industri i Europa. Dansk Erhverv er generelt af den holdning, at der er behov for at trimme og strømline de regulatoriske krav og myndighedstilladelser på tværs af EU. Dansk Erhverv pointerer, at der generelt er behov for, at der sættes klare krav til deadlines og fremdrift på tværs af alle typer af erhvervsrettede myndighedstilladelser. Dansk Erhverv påpeger, at forslaget til Net Zero Industry Act kun sætter krav til myndighedstilladelserne til etablering af produktionsfaciliteter til grønne løsninger. Imidlertid er etableringen af nye VE-anlæg såsom sol og vind også udfordret af lange sagsbehandlingstider. Derfor finder Dansk Erhverv det oplagt, at der også sættes bindende deadlines for myndighedstilladelser til VE-projekter på tværs af EU. Dansk Erhverv påpeger behovet for en indsats ift. biosolutions, hvor det typisk tager seks til otte år at få godkendt nye produkter i EU. Dansk Erhverv mener derfor, at Net Zero Industry Act bør sikre en mere smidig proces for nye biologisk baserede produkters vej til markedet, så godkendelserne i EU ikke tager længere tid end tilsvarende processer i lande uden for EU.

Dansk Industri

DI er positive over for den fornyede politiske opmærksomhed på EU's industri- og clean tech konkurrenceevne, men er også bekymret over omfanget af indgriben i markedet og en mulig skævvridning af det indre marked. DI finder, at EU skal arbejde systematisk for at sikre europæisk erhvervsliv ved at styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Derfor er det positivt, at EU-Kommissionen blandt andet fokuserer på at forbedre investeringssikkerheden og mindske virksomhedernes administrative byrder i forbindelse med udvikling af clean tech projekter samt på at sikre fri bevægelse for net-zero teknologier på det indre marked. DI finder det positivt, at forslaget blandt andet fokuserer på hurtigere og enklere godkendelsesprocedurer. DI angiver, at Net Zero Industry Act sammen med Temporary Crisis and Transition Framework åbner for op for, at medlemsstaterne får lettere adgang til at uddele statsstøtte. DI mener, at statsstøtte kan spille en vigtig rolle, hvis det målrettes strategiske indsatser i en afgrænset tidsperiode, men finder at der samtidig er brug for at skabe lige vilkår ift. statsstøtte medlemsstaterne imellem, så det indre marked ikke udfordres unødigt.

Dansk Metal

Dansk Metal deler Kommissionens ønske om at sikre hurtigere godkendelsesprocesser inden for den grønne omstilling og påpeger at det i EU kan tage op mod otte år at få godkendt nye grønne projekter. Derfor er det positivt, at EU nu lægger op til at gøre godkendelsesprocesserne hurtigere og mere simple. Dansk Metal er også tilfreds med, at danske styrkepositioner som vindmøller, varmepumper og lagring af CO₂ bliver fremhævet som strategisk vigtige Net-Zero teknologier, men finder at biosolutions også bør indgå i strategien, da det er en dansk styrkeposition med flere gode arbejdspladser.

Danske Maritime

Danske Maritime finder målsætningen om at støtte udviklingen af net-zero teknologier for at nå i mål med EU's 2030-målsætning om reduktion og 2050-målsætningen om klimaneutralitet ambitiøs og realistisk. Danske Maritime bemærker i den forbindelse, at omlægningen til klimaneutral fremdrift i den maritime industri kræver meget betydelige investeringer.

Dansk Offshore

Dansk Offshore hilser det overordnet velkomment, at EU-Kommissionen ønsker at fremme fangst og lagring af CO₂ inden for Unionens grænser. Dansk Offshore deler EU-Kommissionen og Europa-Parlamentets opfattelse af, at lagring af CO₂ er en afgørende del af løsningen på klimakrisen og finder det derfor nødvendigt hurtigst muligt at komme op i skala, hvis CCS skal spille en afgørende rolle i dekarbonisering af det europæiske kontinent. Dansk Offshore finder dog ikke målene for lagringskapacitet hensigtsmæssige, idet disse kun forpligter kapacitetssiden af værdikæden, uden at tænke hele markedet for CO₂ lagring ind, herunder særligt fangst og transport. Hertil finder Dansk Offshore, at indeværende forpligtelse indeholder stor risiko for at olie- og gasselskaberne stiller CO₂-lagringskapacitet til rådighed uden en konkret markedsefterspørgsel for denne kapacitet.

Danske Rederier

Danske Rederier ser generelt meget positivt på Net Zero Industry Act og finder det vigtigt at der kommer et positivt europæisk svar som matcher den amerikanske IRA og øvrige grønne investeringsplaner. Danske Rederier finder det positivt, at forslaget søger at fremme fangst og lagring af CO₂, men påpeger udfordringer med olie- og gasindustriens forpligtelser hertil. Danske Rederier stiller sig positiv overfor indførelsen af bestemte tidsrammer for udviklingen af net-zero teknologi projekter i Unionen. Danske Rederier bemærker, at Kommissionen lægger vægt på udfordringen med adgang til kvalificeret arbejdskraft i Net Zero Industry Act – og byder initiativet på Net-Zero Industry Academy velkommen.

Finans Danmark

Finans Danmark støtter overordnet Kommissionens forslag om at etablere rammer for at fremme Europas 'Net Zero industry' som f.eks. vindenergi, elbiler, solceller, energieffektivisering, CO₂-fangst og -lagring. Finans Danmark er enig med Kommissionen i, at det er vigtigt at få private finansieringskilder i spil, og at det skal være nemmere og mere attraktivt for private långivere og investorer at bidrage til finansieringen, hvis Kommissionens målsætninger skal nås. Finans Danmark understreger vigtigheden af klare og forudsigelige rammer på lang sigt for at fremme privat finansiering, herunder hvad der kan investeres i og udlånes til under Net Zero Industry Act.

Green Power Denmark

Green Power Denmark finder det positivt, at EU-Kommissionen har fremsat Net Zero Industry Act og ser store erhvervsgevinster forbundet med forslaget. Green Power Denmark bakker generelt op om arbejdet med at lette administrative byrder for grønne teknologier, men finder at myndighedsgodkendelser ikke er et stort problem for opførelsen af produktionsfaciliteter til hardware til den grønne omstilling i Danmark. Green Power Denmark mener i stedet, at EU bør fokusere på bedre risikodeling samt støtte til skaleringen af produktionen af Power-to-X-teknologier. Dette finder Green Power Denmark er i tråd med Kommissionens behovsanalyse der følger forslaget, og estimerer et investeringsbehov på 92 mia. EUR inden 2030, hvoraf 16-18 mia. EUR forventes at skulle komme fra offentlige midler. Green Power Denmark vurderer, at tiltagene i Net Zero Industry Act ikke er tilstrækkelige for at nå de målsætninger den opstiller. Der er herudover stort behov for mere arbejdskraft til den grønne omstilling, og uden nok arbejdskraft med de rette kompetencer, kan udbygningen af vedvarende energi ikke realiseres. Green Power Denmark mener derfor, at arbejdskraftområdet bør prioriteres i regeringens og EU's arbejde med at styrke rammevilkårene for den grønne energiindustri i Europa. Herunder bør mulighederne for at styrke virksomhedernes rammer for at kunne hente arbejdskraft uden for EU's grænser afsøges.

Ingeniørforeningen

Ingeniørforeningen, IDA bakker op om hovedformålet med Net-Zero Industry Act omkring, at Europas grønne industrikapacitet i 2030 skal kunne levere "op mod eller mindst 40 pct." af den teknologi, der skal til for at nå EU's klimamål. I den sammenhæng finder IDA det fornuftigt at opskalere produktionskapaciteten inden for CO₂-reducerende teknologier gennem blandt andet hurtigere sagsbehandling, styrke rammerne for innovation og sikre industriens adgang til grønne kompetencer. Den europæiske indsats kan og skal ikke stå alene. IDA finder det vigtigt, at den danske regering understøtter Net-Zero Industry Act med en sammenhængende national og regional indsats inden for blandt andet innovationsområdet og grønne kompetencer. IDA bakker op omkring at fremme otte udvalgte grønne teknologier i Europa, både for at skabe europæiske industriarbejdspladser og sikre en global CO₂-reduktion. IDA finder det dog beklageligt, at det ikke er lykkedes fra dansk side at få vandteknologi, cirkularitet, biosolutions og energieffektive produkter/teknologier med i retsaken.

Landbrug & Fødevarer

Landbrug & Fødevarer finder det overordnet positivt, at Kommissionens forslag styrker informationen om forskellige finansieringsmuligheder for vedvarende energi og andre teknologier, der bidrager til nuludledningsmålet. Landbrug & Fødevarer finder det dog bekymrende, at Kommissionens foreslåede forordning kan sætte statsstøttesystemets formål om at sikre lige konkurrencevilkår under pres. Det bliver i forordningen fremhævet, at statsstøtte

kan være et effektivt middel til at sikre den nødvendige udrulning af nuludledningsteknologierne. Her vil Landbrug & Fødevarer kraftigt advare imod at lade statsstøtte være den drivende faktor, og opfordrer til, at man i udmøntningen af finansieringsretningslinjerne er meget opmærksomme på at sikre, at der ikke sker en forringelse af konkurrencevilkårene på tværs af EU.

Lederne

Lederne støtter kommissionens forslag om udviklingen af en nettonul-udledningsindustri i EU-regionen, men understreger vigtigheden af, at der også formuleres en strategi for grøn opkvalificering af ledere, særligt i små- og mellemstore virksomheder, da kommissionens forslag vil betyde behov for og krav om betydeligt kompetenceløft blandt danske ledere.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet i Rådsarbejdsgruppen for Konkurrenceevne og Vækst siden marts 2023 og forventes at blive drøftet løbende i 2023.

Forslaget er generelt blevet vel modtaget i Rådet, men der er også en række spørgsmål til anvendelses- og dækningsområde, de foreslåede frister for myndigheders behandling af ansøgninger, kravene til CO₂-lagring, produktionsmålene samt behovet for finansiering, hvor der for alle områderne findes divergerende holdninger blandt medlemslandene.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser overordnet forslaget om en forordning om nettonulindustri velkommen, idet man støtter ambitionen om at styrke den europæiske konkurrenceevne og modstandsdygtighed i lyset af det globale kapløb om at udvikle og producere grønne teknologier. Regeringen ser også forslaget som centralt i indfrielsen af EU's klimamålsætninger. Regeringen støtter derfor forslagets formål om at skabe mere gunstige forhold for opskalering af produktionsfaciliteter til den grønne omstilling.

Regeringen støtter, at man løfter hele værdikæden for Europas grønne industri gennem gode rammevilkår, der fremmer innovation og konkurrencedygtige løsninger. Forslaget må dog ikke medføre byrder for myndigheder og virksomheder, der ikke står mål med hensigten. Dette gælder blandt andet monitoreringstiltag.

Regeringen finder det vigtigt, at anvendelsesområdet begrænses til sektorer og teknologier, der ud fra en evidens-baseret tilgang vurderes særligt vigtige for at komme i mål med den grønne omstilling. På den baggrund er det formålstjenligt, at forslaget udpeger specifikke teknologier. Regeringen vil arbejde for, at forslaget endvidere omfatter biosolutions.

Regeringen støtter ambitionen om at sikre hurtigere tilladelsesprocesser og sagsbehandlingstider for etablering og udvidelse af grønne produktionsfaciliteter ved at forsimple myndighedsbehandlingen og oprette såkaldte 'kvikskrænker' til at facilitere og koordinere godkendelsesprocessen mellem myndigheder. Regeringen er dog opmærksom på, at der kan være forvaltningsretlige udfordringer forbundet med automatiske godkendelser, hvis der ikke svares inden for tidsfristen. Frister skal bidrage til at fremskynde sagsbehandlingstiden, men samtidig være realistiske og overholde almindelige retsprincipper. Regeringen støtter yderligere mulighederne for, at strategiske projekter bl.a. gives adgang til endnu hurtigere sagsbehandlingstider.

Regeringen støtter endvidere formålet med reguleringsmæssige sandkasser og vil arbejde for, at disse får et bredere anvendelsesområde, herunder i forhold til biosolutions eller andre innovative teknologier, hvor der kan ligge en grøn styrkeposition.

Regeringen finder det relevant med mål for fremstillingskapacitet, såfremt disse effektivt bidrager til at tiltrække private investeringer. Regeringen finder det endvidere positivt, at forslaget ikke indeholder lempelser af statsstøtteregele, fordi regeringens generelle holdning er, at lempelser skal være målrettede, og at sådanne drøftelser hører under Kommissionens almindelige statsstøtteregele. Derudover bør fokus generelt være på, at få de betydelige ubrugte midler ud at virke, som EU allerede har afsat til grøn omstilling.

Regeringen støtter forslagets fokus på CO₂-injektionskapacitet og -lagring i EU. Injektionsmål bør inddrage hele værdikæden for fangst, transport og lagring af CO₂ og minimere risikoen for uudnyttet lagringskapacitet. Den foreslåede model giver anledning til juridiske udfordringer og betænkeligheder i forhold til olie- og gasvirksomheders forpligtelser, som bør afklares. Lagring af CO₂ bør for så vidt muligt fremmes via frivillighed og incitament frem for pålagte krav. Regeringen finder det således bekymrende, hvis producenter pålægges uhensigtsmæssige krav. Dette undersøges nærmere.

Regeringen vurderer, at krav til offentlige udbud bør indrettes, så de udgør et nyttigt værktøj til at opnå klimamålsætningerne og sender tydelige signaler til industrien om, at udviklingen i retning af grøn omstilling accelereres. Derfor er det samtidig vigtigt at minimere risici for at fordyre eller forsinke den grønne omstilling ved at sikre, at kriterierne for offentlige udbud fortsat tillader den nødvendige fleksibilitet for ordregiver.

Regeringen finder det overordnet positivt, at forslaget sætter fokus på erhvervsuddannelsers grundlæggende betydning for den grønne omstilling

og manglen på kvalificeret arbejdskraft til den grønne omstilling. Undervisningsindhold og tilrettelæggelse er dog national kompetence. Regeringen er opmærksom på, at tiltag i retsakten skal respektere disse forhold.

Regeringen ser positivt på etablering af en 'Platform for nettonulteknologier i Europa' og dens formål om bl.a. at fremme koordination af finansiering af nettonulteknologier. Endvidere vil regeringen arbejde for, at tiltag inden for cirkulær økonomi indarbejdes i de relevante dele af forslaget, herunder i relation til kapitlerne om forbedring af færdigheder og innovation.

Regeringens endelige stillingtagen afventer en nærmere vurdering af de statsfinansielle, samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen finder derfor, at der bør fremlægges en anvendelig konsekvensanalyse, som kan belyse de forventede afledte omkostninger i Danmark.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.